

Kopsolī

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

Iznāk no 1954. gada

2007. gada jūlijs Nr. 16/17 (939/940)

www.lns.lv

Cena 40 santīmi

Šajā numurā

JŪSU UZMANĪBAI UN ZINĀŠANAI — DIVI NOZĪMĪGI NOTIKUMI:

- par to, kā risinājušās biedrību konferences, kas tajās apspriests un ievēlēts vadībā — 1. —3.lpp.
- par lielo nedzirdīgo tautas saietu zilo ezeru zemē Latgalē: stāstījumi, intervijas, foto — 6. — 7. lpp.
- kā vienmēr goda vietā — Goda biedrs. Šoreiz «KS» uzmanība pievērsta Josifam Lubgina kungam no Rēzeknes — 5.lpp.
- vairāki citi raksti no «KS» pasta un mīļi sveikti jubilāri — 8. lpp.
- ziņu lapa «|+|» — pielikumā

Tautas ticējums vēstī: Ja lietus ielīs Septiņu gulētāju dienā (šogad 13. jūlijā), tad līs vēl 7 nedēļas. Jauku vasaru!

Biedrību konferencēs : Paveiktais divos gados

«KS» palicis parādā saviem lasītājiem ar aizsāktu, bet nepabeigtu tēmu — ieskatu biedrību konferencēs, kuras risinājās aprīlī un maijā. Bija jau publikācija ar ieskatu Rīgas biedrības konferences norisē un gala iznākumu — jauno vadību. Bet kā tas bija citās biedrībās? Par to šajā rakstā.

Ventspils biedrība:

Deviņi kandidāti uz priekšsēdētāja amatu

Pārskatu par darbu sniedza līdzšinējā priekšsēdētāja Jeļena Uljanova. Viņa atzīmēja brīvprātīgo palīgu devumu un teica paldies V. Gregorei, I. Pāžem, G. Dāvidam, A. Kokinam, I. Rutkovskai. Ar viņu atbalstu un darbu kopīgi organizēti dažādi pasākumi svētku dienās, līdzdalība festivālā, braucieni, tūrisma objektu apmeklējumi u.c. Sameklēti arī sponsori, lai uzlabotu kluba vizuālo izskatu (iegādātas žalūzijas logiem).

Debatēs tika izteikti gan uzmundrinoši atzinības vārdi, gan arī kritika līdzšinējai vadībai. Biedri rosināja nomainīt nama pārvaldnieku, pārdomāti un savlaicīgi komp-

lektēt ekskursiju dalībnieku sastāvu, palīdzēt atrast darbu, plašāk informēt par klubā notiekošo.

Cilvēku domas dalījās, novērtējot darbu. Vieni uzskatīja, ka strādāts labi. Daļa pārmeta, ka biedrībā notiek cilvēku aprunāšana, strīdi, dusmošanās un tāpēc cilvēki izvairās, neapmeklē klubu.

Vēlēšanās uz biedrības vadītāja posteni tika izvirzīti 9 kandidāti, no kuriem 7 atteicās uzreiz. Aizklātas balsošanas rezultātā ar pārliecinošu balsu vairākumu (21:3) par priekšsēdētāju ievēlēja Jeļenu Uljanovu.

Aizklātā balsošanā valdē vēl ievēlēja G. Dāvidu, V. Gregori, R. Cīvkunovu, V. Bērziņu. Revidents būs J. Šantars.

Noslēgumā biedrības darbu īsumā izvērtēja LNS prezidents A. Pavlins. Viņš atzīmēja, ka patlaban Ventspils biedrība ir pati mazākā un, ja biedru skaits būs mazāks nekā 40, tad klubu būs «jāslēdz ciet». Tāpēc pašiem vien jāstrādā saliedēti un draudzīgi, lai to saglabātu. Tas ir iespējams, ja vien paši to vēlas un grib strādāt.

Ir iespēja arī iesaistīties projektos un izmantot to, ko tie labu dod. Klubā darbs jāorganizē tā, lai tas būtu pieejams gan nestrādājošiem, gan strādājošiem, tātad — arī vakaros, brīvdienās utt. Jāmācās no citu biedrību labās pieredzes.

Smiltene:

Viens kandidāts — vienbalsīgi ievēlēts

Konferences darbā piedalījās 18 delegāti, klātesot LNS viceprezidentei M. Piterniecei.

Pārskata ziņojumā priekšsēdētāja Dz. Herbste informēja, ka uzskaitē ir 94 biedri. No tiem tikai 15 strādā, bet gribētu to darīt vēl 30. Profesionālā skolā mācās 3 jaunieši. Lielākajai daļai — pamata (49) vai nepabeigta pamata (29) izglītība. Biedrībā ir 5 grupas: Smiltene, Alūksnē, Jaunpiebalgā, Balvos, Gulbenē, un katru mēnesi notiek izbraukumu pasākumi kādā no tām.

Smiltenei atbalsta projektu «Mēs — sabiedrības daļa» un «Klusās rokas» aktivitātes, uzņemot pasākumus grupās Smiltene un Alūksnē, piedalās festivālos, Nedzirdīgo dienā.

Būtisku palīdzību biedrībai sniedz vietējās pašvaldības, piešķirot gan transportu, gan naudas līdzekļus, kā arī Smiltenes dome ilggadīgā lietošanā bez maksas atvēlējusi līdzšinējo kluba ēku. Taču tagad īres līgums ir uzteikts, māju

paredzēts drīzumā nojaukt. Pagaidām jauna vieta klubam nav ierādīta.

Pārskatā tika minēts arī, ka kluba un biedrības vadībai bieži nākas iztikt bez tulka palīdzības un tas stipri apgrūtina sekmīgu darba norisi.

Debatēs izskanēja arī vairākkārtīga kritika par tulku darbu: grūti sastrādāties, nepalīdz nedzirdīgajiem, nav pieejams, kad nepieciešams utt. Biedri attālinātajās grupās pateicās par Dz. Herbste rīkotajiem pasākumiem tur uz vietas, mudināja jauniešus mācīties un apgūt amatprasmes, jaunpiebaldzēni aicināja biedrības vadību un tulku biežāk ielūkoties viņu pusē.

Noslēgumā LNS viceprezidente M. Pīterniece atzīmēja, ka tulku problēmas pašlaik visur ir aktuālas un jārisina ne tikai Smiltēnē. Tulki nedrīkst norobežoties, bet viņiem jāpalīdz biedrības darbā, jāstrādā nedzirdīgo sabiedrības labā vienlīdzīgi — ar visiem biedriem, visās grupās, jābūt noteiktā darbalaikā pieejamiem un atsaucīgiem.

Vēlēšanās — nebija variantu: uz priekšsēdētāja amatu izvirzīja un arī vienprātīgi ievēlēja Dzintru Herbsti, kā arī valdes locekļus: L.Šilinsku (priekšsēdētājas vietniece), A.Sprudzāni, I.Pormeistari, S.Cīruli un par revidenti — R.Egli.

Tagadējā kluba vadītāja Dz. Herbste informēja klātesošos par savu nodomu no 1. oktobra aiziet no darba klubā uz pašas vēlēšanos sakarā ar veselības pasliktināšanos un dzīvesvietas maiņu.

Liepājā :

Jaunieši — vārdos gribētu, bet darbos?

Pārskata ziņojumā Gundega Paņko izteica prieku par to, ka biedrībā ienāk jaunieši — «mūsu nākotne». Patlaban uzskaitē 81 biedrs (uzņemti 8 jauni). Viņa pateicās valdei par saskanīgu un atbildīgu darbu, veidojot pasākumiem bagātu laiku biedrībā. Biedrība daudz ko paveikusi, ie-

saistoties dažādos projektos gan LNS, gan savā pilsētā. Pašdarbnieki izpelnījušies skatītāju atzinību lielos un mazākos koncertos Rīgā un Liepājā dažādu svētku gadījumos: Ziemassvētkos, Lieldienās, Nedzirdīgo dienā, festivālā u.c.

Ievērojams darbs paveikts, sniedzot biedriem sociālās palīdzības un rehabilitācijas pakalpojumus, nodrošinot informāciju un praktisku atbalstu dažādu jautājumu risināšanā. Kā pozitīvs rādītājs jāmin, ka gandrīz visi liepājnieki ir nodrošināti ar darbu.

Ziņotāja uzteica biedrības zinātkāros jauniešus, kuri mācās (R. Simsons, I. Vīnkalne, M. Kļava, A.Ādamsons) un mudināja arī citus sekot viņu paraugam, jo «par mācībām tagad visiem jādomā ļoti nopietni, tagad visur prasa izglītību...».

Debates atklāja jauniešu pārstāvis A. Ādamsons. Viņš atzīmēja, pēc viņa domām, labākos, interesantākos pasākumus biedrībā un rosināja tādus organizēt vismaz reizi mēnesī. Arī biedru kopasapulces būtu vēlamas biežāk — ne tikai reizi 2 gados, lai varētu izziņāt biedru vēlmes un vērtējumus. Viņš vēlējas, lai būtu zināms tulka darba grafiks un tā pakalpojumi būtu vairāk pieejami.

Arī pārējie biedri atzinīgi vērtēja paveikto darbu — visiem, kuri vien vēlas bijusi iespēja piedalīties dažādos pasākumos, pašdarbībā, datorkursos, apmeklēti vecie un slimie biedri utt. Vecākie biedri aicināja jauniešus aktīvāk ieķļauties biedrības darbībā, neaizbildināties ar aizņemību vai to, ka nav interesanti. Viss pašu rokās, nāciet, dariet, organizējiet, dejojiet — darbdienu vakaros, brīvdienās, laipni lūgti.

Biedri vēlējas zināt, kā tālāk būs ar kluba mājvietu (māja, kā zināms, nonākusi privātipašumā).

Noslēgumā izteicās konferences viests — LNS prezidents A. Pavlins. Arī viņš uzteica liepājniekus par viņu devumu kopīgā LNS darbā un vadītājas G.Paņko nopelnus, sekmīgi vadot biedrību. Biedri Liepājā (un visā Latvijā) daudz guvuši,

piedaloties ES projektu aktivitātēs, viņš uzsvēra.

LNS šajā gadā realizē trīs lielus plānus, un viens no tiem — zemes iegāde Liepājā, lai uz tās uzceltu jaunu klubu biedrībai (kopīgās izmaksas ap 200 tūkst. Ls). Arī šai projektā jāpiesaista ES nauda.

Prezidents aicināja izmantot citu biedrību pieredzi, līdztekus tradicionāliem pasākumiem meklēt jaunas formas, kas piesaistītu jauniešus. Tā ir problēma visās biedrībās, par to jādomā un praktiski jārisina. G.Paņko atzīmēja, ka A. Ādamsonam ir daudz labu ideju, bet no jauniešu puses trūkst atsaucības, lai vārdos izteiktās vēlmes realizētu dzīvā.

Vēlēšanās uz biedrības vadības posteni biedri nosauca 4 kandidātus, no kuriem 3 atsaucā savas kandidatūras. Tika ievēlēta Gundega Paņko, bez tam valdē: G. Vazdiķe, A. Jaunzeme, A. Ādamsons, A. Kaire, A. Dirnēna. Revidents — nemainīgi palika O. Jaunzemis.

Valmierā:

Sešdesmito jubileju sagaida lieliski

Šogad valmierieši atzīmē savas pastāvīgas sešdesmitgadi. Biedrībai ir uz ko atskatīties, ar ko lepoties.

No pārskata: biedrībā ir 112 biedru, darbojas 3 grupas (Valmierā, Limbažos, Cēsīs). Strādājošie — 52, bezdarbnieki — 23. Mācās 3 (R. Jansone — studē, V. Kirre, G. Daunaroviča).

Ziņotāja Dace Lāce atzinīgi novērtēja valdes darbu un visu biedru saimi kopumā kā saliedētu, draudzīgu un aktīvu gan darbu veikšanā, gan pasākumu apmeklēšanā.

Īpaši daudz paveikts, realizējot 4 projektus, pildot sadarbības līgumus ar Valmieras pilsētas un rajona pašvaldībām. Veiksmīga sadarbība ir arī ar SK «Tālava». Pašdarbība tiek aktivizēta īpašos gadījumos, kad jāpiedalās LNS

Pa labi: valmierieši vienmēr kopā — tikuši līdz sešdesmitgadei.

Pa kreisi: Kas var saskaitīt liepājnieku izdejos soļus divos gados? Šeit — festivālā 2006.

lielajos pasākumos, kā arī mazākās akcijās ES projektu ietvaros.

«Ļoti daudz labu lietu izdarīts un patlaban aizsākts no jauna — paldies visiem par darbu un atbalstu, tā turpināt!» Tā ziņojumu nobeidza Dace Lāce.

Debates atklāja Ā.Dzirne ar aicinājumu — «plāpāt nav laika, ir jādara, jo — mēs varam, to apliecina lieliskais veikums...».

Biedri atkal pieskārs tulkus jautājumam. Projektos ir jāplāno tulkus pakalpojumi, jo pašlaik tos tulkam jāsniedz brīvprātīgi, līdz ar to viens tulks pārāk noslogots.

Tomēr paldies biedrības vadībai par uzņēmību, prasmi un drosmi piedalīties visos iespējamajos projektos, kas padara biedrības ikdienu interesantu un bagātu notikumiem.

Biedri vēl interesējās par TV subtitriem un ziņu tulkojuma uzlabošanu, kaimiņu biedrību un grupu reorganizāciju (Smiltene, Alūksne) u.c.

Galavārdā domās dalījās LNS viceprezidente M. Piterniece. Situācija mainās katru dienu, viņa teica, mēs nevaram TV neko diktēt, jo tagad visi «dzīvo» no projektiem. Kopumā informācijas ieguves iespēju tagad ir vairāk: subtitri, teleteksti, internets, joprojām iznāk «Kopsoli»

Par Smiltenes un Alūksnes biedru vajadzībām un organizēšanos jautājums jārisina nākotnē.

Jaunā vadība. Tā kā viss veikums tika novērtēts ar «labi», nevienam nebija šaubu — arī turpmāk biedrība jāvada **Dace Lāce**. Tas tika vienbalsīgi apstiprināts. Valdē vēl strādās: I.Jirgensone, M.Jegorova, N.Jefremova, L.Immure, J.Martinsons, M.Auzelis.

Rēzeknē:

Raiti un mierīgi — viss attīstībā

Vienā no lielākajām LNS biedrībām (103 biedri) konferences gaita ritēja raiti un

Pa labi: Arī pirms diviem gadiem daugavpilieši balsoja par Elvīru.

Pa kreisi: Rēzeknieši, aizvadot 2006.gadu. Ko viņi tur dara?

mierīgi — tāpat kā ritējis darbs aizvadītajos divos gados. Biedrībai ir divas grupas: teritoriālā un Preiļu.

Pārskatā apkopotās ziņas liecina par rēzekniešu aktīvu dalību biedrības dzīvē, viņu vēlmi būt kopā atpūtas brīžos, gūstot zināšanas, izkopjot talantus pašdarbībā.

Organizēti arī atsevišķi saieti jauniešiem, pensionāriem, bērniem. Notikuši daudzi tematiski pasākumi valsts svētkos un tradīciju dienās, nodarbības interešu klubos «Saimniecīte», «Vissija», «Juniors», «Zelta zivtiņa». Biedri devušies pieredzes apmaiņā uz citām biedrībām, apmeklējusi muzejus, nodarbības pilsētas sporta centrā.

Ziņotāja S. Gerenovska pateicās valdes locekļiem, kā arī J.Lubginam un R. Mizerei par līdzdalību pasākumu organizēšanā; A. Caicai, V. Kazulei, M. Seņkānei — par vecāko un slimo biedru apraudzīšanu mājās; F. Mauriņam — par grupas vadīšanu Preiļos.

Tāpat lielu paldies saņēma pašdarbnieki un visi, kas ar darbu un izdomu nākuši talkā. Tādu biedru ir daudz!

Labā sadarbība izveidojusies ar Rēzeknes, Ludzas, Preiļu rajonu (pilsētu, novada) pašvaldībām. Un, protams, rēzeknieši pateicās arī LNS — it īpaši par projekta «Klusās rokas» pilotā doto iespēju apgūt datorprasmes un iegūt daudz vērtīgas informācijas.

Debatēs un lēmumā biedru vērtējums darbam — apmierinoši. Bija daži ieteikumi turpmākam: jaunieši rosināja sadarboties ar nedzirdīgo jauniešu organizāciju, veidot mākslas darbu izstādi; vecākā gadagājuma ļaudis — vairāk rīkot ģimenes pasākumus un izbraukumus pa Latviju.

Vēlēšanas — biedrības vadība arī turpmāk uzticēta **Sandrai Gerenovskai**, kurai palīdzēs valdes locekļi: R. Mizere, M.Seņkāne, V.Kazule, V.Gorūza. Revidenta godā — Inese Geduša.

Daugavpilī: Jaunās telpās ar jaunām mēbelēm

Virsrakstā minētais — tas ir lielākais un skaistākais notikums daugavpiliešu dzīvē pārskata periodā. Visi 125 biedri saka vēlreiz paldies LNS valdībai par izdegušo telpu saremontēšanu un iekārtošanu, lai tajās varētu justies patikami un arī sekmīgi strādāt, pulcinot biedrus.

Pārskatā biedrības priekšsēdētāja E. Čaika atskatījās uz nozīmīgākiem notikumiem un pasākumiem, uzteica aktīvākos pašdarbniekus — J. Dmitrijevu, N. Grinšponi, M. Gudriņu, Č.Slavinski, I. Čaiku, Z.Staškēviču, J. Aleksejevu, kā arī pašus čaklākos pasākumu apmeklētājus. Viņai gan atzīmēja problēmu: diemžēl viņu vidū maz jauniešu un uz klubu parasti nāk vieni un tie paši biedri.

Debatēs biedri kritiski vērtēja TV ziņu pārraides ar surdotulkojumu — mazs atēls, grūti saprast žestus, ko rāda ekrānā. Arī avīzē «Kopsoli» raksti drukāti ar pārāk maziem burtiem un foto varētu būt lielāki, krāsaini. Vēlams izdot arī krievu valodā.

Visumā biedri paveikto darbu novērtēja atzinīgi — notiek interesanti pasākumi, tematiski sarīkojumi, ekskursijas utt.

Atbildes sniedza LNS viceprezidents E.Vorslovs. Viss saistīts ar konkrētām izmaksām — arī «KS» būtu daudz dārgāks, ja to drukātu krāsainu, biežāku, otrā valodā. TV tulkojuma kvalitāti nosaka tehniskās iespējas.

Nolēma: panākt biedru naudas samaksu līdz 2007. gada 1. oktobrim; iesaistīt biedrības darbā un pasākumos vairāk jauniešu, apmeklēt vecos un vientuļos biedrus mājās.

Ievēlēja: Par biedrības priekšsēdētāju — Elvīru Čaiku, par valdes locekļiem — J.Dmitrijevu, G.Guru, R.Katakinu, L. Zibarti.

Pļaviņās: Vairs nav mazākā biedrība

Šo biedrību parasti sauca par mazāko, bet statistika liecina — tagad tā vairs nav! Pašlaik biedrībā ir apvienojušies 58 biedri, un viņi darbojas 3 grupu — Pļaviņu, Līvānu, Madonas — sastāvā.

No pārskata: Pasākumi notiek gan Pļaviņās, gan arī izbraukumos uz grupām (6 reizes gadā — uz Līvāniem; 2 — uz Madonu). Kopīgi svinētas Lieldienas, Mātes diena, Ziemassvētki. Regulāri notiek informācijas, koplasišanas, ziņu apskati, individuālas konsultācijas, LNS pasākumu aktivitātes ES projektu ietvaros. Tulka uz vietas vairs nav — tas pieejams tikai Komunikāciju centrā Rīgā. Arī revidenta biedrībā nav, jo finansu jautājumus pārzina LNS valde Rīgā.

Debatēs — izteicās biedri no Līvāniem un Madonas — par savu grupu darbību,

sastāvu un problēmām.

Vēlēšanas: nemainīgi biedrību arī turpmāk vadīs **Ainārs Osmanis** ar valdes atbalstu šādā sastāvā: **I. Gabranova, A. Bučis, L. Rūrāns, G. Šarkelis.**

Kuldīgai - 55

Atskaite ziņojumu sniedza biedrības priekšsēdētāja **Laima Karlštrēma.**

Divu gadu laikā biedru skaits nedaudz pieaudzis (59): Jaunākajam biedram 19 gadu, bet vecākā — cienījamā LNS Goda biedre **Guna Briede** (86). Strādā puse no darbaspējīgiem biedriem, 3 jaunieši devušies peļņā uz ārzemēm, bet 3 mācās amatā arodskolās (D. Liepiņš, M. Vēzis, K. Gruntmanis). Biedrībā draudzīgi sadzīvo 4 tautību biedri.

Visi sev atraduši kaut ko noderīgu un patīkamu daudzveidīgajās pasākumos. Klāstā, ko biedrība piedāvā saviem biedriem. Notikusi tradīciju un valsts svētku atzīmēšana, izbraukumi dabā un uz LNS lielajiem pasākumiem. Pašdarbnieki vienmēr čakli gatavojas koncertiem Rīgā un citviet.

Šogad biedrība atzīmē 55 gadu jubileju. Kuldīdznieki to sagaida labā noskaņā. Paldies visiem, arī Kuldīgas pašvaldībām par finansiālo atbalstu darbam, — tā pārskatu nobeidza **Laima Karlštrēma.**

Debatēs biedri izteica dažus ierosinājumus — par kultūras un sporta pasākumu organizēšanu, algu paaugstināšanu, informācijas uzlabošanu LNSF mājaslapā, kluba telpu remonta nepieciešamību u.c. Uz jautājumiem atbildēja LNS prezidents **A. Pavlins.** Viņš skaidroja arī, ka LNS rīcībā nav tik daudz naudas, lai visiem darbiniekiem paaugstinātu algas (patlaban jātaupa līdzekļi zemes pirkšanai Liepājā). Prezidents ieteica pasākumu dažādošanai izmantot pieredzes apmaiņu braucienus starp biedrībām utt.

Ievēlēti vadībā: priekšsēdētāja — **Laima Karlštrēma**, valdē — **V. Gārnis, R. Tabaka, L. un S. Liepiņi.** Revidenta pienākumi uzticēti — **J. Birģelei.**

*Konferenču materiālus pārskatīja:
Ilze Kopmane*

Deaf are not deaf: Nedzirdīgie nav nedzirdīgi

Izglītība un kultūra

Socrates

Jūlijā noslēdzas ES Socrates Grundtvig 2 projekts «Deaf are not Deaf» (Nedzirdīgie nav nedzirdīgi), kura ietvaros LNS pārstāvji varēja iepazīties ar dzirdes invalīdu situāciju Īrijā, Lietuvā, Igaunijā un Slovēnijā.

Projekts sākās 2005. gada augustā, kad Rīgā, LNS telpās uzņēmām viesus no 5 partnervalstīm. Projekts ilga 2 gadus, un šajā laikā notika 6 partneru tikšanās dažādās valstīs — Rīgā, Dublinā, Viļņā, Tallinā, Bratislavā un Kremnicā (Slovākijā). Noslēguma pasākums notika Īrijā, Dublinā šā gada jūnijā, kad vēlreiz atskatījāmies uz padarīto 2 gadu garumā, satikām draugus, pārrunājām savas problēmas un salīdzinājām situācijas mūsu valstīs.

Lielākie guvumi

Arī LNS pārstāvji no Rīgas, Liepājas, Pļaviņām un Daugavpils piedalījās visos šajos pieredzes apmaiņas braucienos. Vislielākais ieguvums — no Īrijas atvesta un iztulkota grāmata par Īrijā dzīvojošo cilvēku sociālajām tiesībām. Izgatavota arī filma par vizīti Īrijā. Šogad projekta ietvaros tika izveidots buklets ar visu partneru adresēm un kontaktiem.

Ja vien plānojat doties privātā atpūtas braucienā uz Īriju, Lietuvu, Igauniju vai Slovēniju, vajadzības gadījumā varat sazināties ar šo valstu organizācijām, kas bija iesaistītas projektā, tās labprāt palīdzēs risināt organizatoriskas lietas vai iespēju robežās palīdzēs nodibināt kontaktus ar dzirdes invalīdiem šajā zemē. Bukletus meklējiet LNS centrālajā birojā vai reģionālajās nodaļās.

Projekta koordinators bija SIA «Salò Baltic International», kas pateicas LNS par sadarbību, un esam gatavi sadarboties arī turpmāk. Projekta partneri bija Viļņas Nedzirdīgo Rehabilitācijas centrs, Tallinas Nedzirdīgo bērnu vecāku asociācija, Slovā-

Dublina, 2007. VI

kijas skola dzirdes invalīdiem un Īrijas Veselības padome.

Guntra Cīrule, projekta koordinatore

Uzmanību!

25. augustā pl. 13 absolventus, bijušos skolotājus, audzinātājus, darbiniekus uz salidojumu Rēzeknē, Varslavāna ielā 5, aicina

Rēzeknes logopēdiskā internātmatskola

Mobilais telefons uzziņām
26484497.

(Skat. rakstu 8 lpp.)

Līdzjūtības

Mūsu visdziļākā līdzjūtība
Edgaram Vorslovam,
māmiņu smiltainē pavadot.

*Mani sapņi paliek bērnos,
Tālāk būs jau viņu ceļš.
Dienas ritēs, un caur grīslī pārno
Katru gadu jauni asni zels.*

Valmieras RB un SK «Tālava NS»

Pateicība

Pārkāpjot dzīves sliekšni — trīs ceturtdaļas no mūža, sirsnīgs paldies par atziņību, ko saņēmām no LNS «Kopsoli», Rīgas biedrības, KC «Rītausma», LNSF, RSK «NS» un mājas kolēģiem.

Ansis Smons

Projekts «I = I + I»

Aktivitāte: publikācijas par izcilākajiem Latvijas nedzirdīgajiem cilvēkiem

LNS Goda biedri

Laikā, kad Rēzeknē notika LNS 11. pašdarbības festivāls, braucu satikt krietno vīru — LNS Goda biedru no 1985.gada Josifu Lubginu (dzimis 1925. gada 19.martā Rēzeknes rajona Kaunatas pagasta Dubuļos zemnieku ģimenē). Vēlējos, lai mums, jaunajai paaudzei, paliktu Lubgina kunga stāstītais pašā dzīvesstāsts.

Laikam jāsāk ar Dubuļiem?

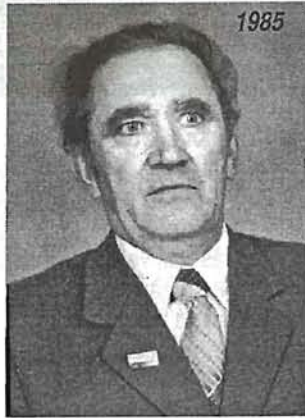
Dubuļi atrodas 4 km no lielā Liepukalna. Agrāk tur bija liela muiža, kura piederēja Pēterburgas pulkvedim, kurš bija lielas fabrikas vadītājs. Viņš nospēlēja lielu naudas summu, līdz ar to steidzīgi bija jāpārdod muiža. To nopirka mans vecvecēvs. Viņam bija liela ģimene — 6 dēli, 2 meitas, bet savas zemes nebija. Vēlāk viņš daļu zemes pārdeva, pārējo sadalīja saviem bērniem.

Agrāk Dubuļos bija divas skolas — latviešu un poļu. Esmu beidzis Dubuļu poļu skolas 2.klasi, skolu ko gadā likvidēja. Tad turpināju mācības Rēzeknes poļu skolā. 1940.gadā beidzu 6.klasi, bet tālāk mācīties nebija lemts, jo sākās Pasaules karš.

Sākās darbs

Strādāju tēva saimniecībā. Jau no bērnības protu visus lauku darbus, arī govīs slaukt un maizi cept! 1944.gada janvārī uz lielo Liepukalnu pārcēlās vācu armijas frontes radiostacija. Mani mobilizēja tur strādāt.

1944.gada jūnijā radiostaciju pārcēla citur, bet tur strādājušos gribēja sūtīt darbā uz Vāciju. Kādus mēnešus biju spiests slēpties mežā. Kad

Rēzeknē ienāca padomju armija, sāku strādāt uz dzelzceļa. Kad satiksmi atjaunoja, mani mobilizēja šajā armijā un nonācu Toržokas pilsētā, kur saslimu ar meningītu un zaudēju dzirdi.

Dzirde zaudēta

No Maskavas slimnīcas 1945. gada janvārī tiku atlaists mājās kā 3.grupas invalīds, un tad man sākās cita dzīve. Nezināju, ka ir nedzirdīgo skolas un biedrības. Labi, ka saņēmu informāciju no Sociālās ministrijas. Man gan tad bija 19 gadu, un es vairs nedzirdīgo skolā neiederējos.

Tomēr braucu uz nedzirdīgo skolu, kura toreiz atradās Freimaņos, lai apskatītos, kā mācās nedzirdīgie. Skolas direktore V.Šablinska man atļāva pabūt skolā dažas dienas, lai varu iepazīties ar savu jauno statusu — citādāko dzīvi! Pabiju visās klasēs un no bērniem sāku mācīties zīmju valodu. Toreiz to sauca par žestu valodu.

Tālāk mans ceļš veda uz Nedzirdīgo biedrību. 1949.gadā iestājos Rēzeknes nodaļā. Jau 1954.gadā tiku ievēlēts par nodaļas priekšsēdētāju. Šo amatu pildīju 26 gadus.

Laukos, kur dzīvoju, noorganizēja kolhozu. Kaut daudz strādāju un biju pirmrindnieks, diemžēl neko lielu nopelnīt nevarēju. 1951. gadā pārcēlos uz Rēzekni un sāku mācīties uz kurpnieku Invalīdu biedrībā. Kad 1953. gadā Rēzeknē atvēra mācību un ražošanas darbnīcas nedzirdīgajiem, sāku tur strādāt. Pēc gada pārkvalificējos par grāmatasēdētāju, pie tam tiktāl, ka varēju apmācīt citus nedzirdīgos.

Visādos amatos

Bet 1960.gadā kļuva par Rēzeknes nodaļas kluba vadītāju. Organizēju kultūras un sporta pasākumus. Šajā amatā sabiju 18 gadus, līdz ārstu komisija man piešķīra 2.grupas invaliditāti un ieteica darbu mainīt.

Biedrībā patiešām bija nemiērs, var teikt, visai nervozs darbs, jo nācās veikt vairākus pienākumus vienlaicīgi — biju biedrības priekšsēdētājs, kluba vadītājs, kasieris, fizorgs, kopmītnes audzinātājs, bibliotekārs utt. Bija jāpārzina arī darbs daudzās pirmorganizācijās — Zilupes, Ludzas, Kārsavas, Dricēnu, Varakļānu, Viļņu, Maltes, Preiļu, Dagdas, Aulejas grupās, nedzirdīgo skolā, sadzīves pakalpojumu kombinātā. Vairākas reizes gadā apmeklēju šīs grupas. Organizēju ļoti daudz visāda veida sporta sa-

censības, bieži braucām viesizrādēs pa Latvijas novadiem, arī uz Lietuvu, Igauniju, Krieviju. Pie mums viesojās citi kolektīvi.

Un tas viss bija jādara par niecīgu algu — sākumā par 54 rubļiem, vēlāk 80 rubļiem. No 1978. gada sākot, desmit gadus biju kluba sētnieks līdz 1988. gadam, bet joprojām aktīvi piedalījos visos pasākumos klubā, palīdzēju sabiedriskā kārtā, gatavoju jaunāko ziņu apskatus (to daru vēl tagad), organizēju maksšķerēšanas sacensības utt.

Par ģimeni

Apprecējos 1958. gadā. Sieva nomira pirms 8 gadiem, un tagad dzīvoju viens. Man ir divas meitas, kuras dzīvo Rīgā un palīdz man visādā veidā. Esmu bagāts ar 4 mazmeitām. Divas vecākās beigušas augstskolu, jau strādā; jaunākā mācās Mākslas akadēmijā, bet mazākā šogad beigs 12.klasi. Esmu lepns par viņām!

Vaļasprieki

No bērnības mani pievelk maksšķerēšana — gan ziemā, gan vasarā. Tagad gan jau retāk to daru, nav vairs tās varēšanas, kas agrāk. Daudz lasu grāmatas, avīzes, žurnālus, skatos TV. Pārvaldu latviešu, poļu, krievu valodu, par zīmju valodu nerunājos. Kad ir iespē-

LNS Goda biedri tiek godināti svinīgos sarīkojumos (Melngailu namā, 2000. V)

ja, joprojām katru mēnesi dodos uz savu klubu stāstīt presē izlasītos jaunumus. Dažādu laikrakstus un žurnālus no Rīgas man atved meita.

Agrāk daudz palīdzēju mātai, kura dzīvo laukos, tagad vairs gan neko daudz nevaru, jo nav spēka un veselības. Man ir radi Polijā un Kanādā. Viņus apgādāju ar latviešu presi un Latvijas jaunumiem. (Kad

nesaprotu, Lubgina kungs veļk ārā. koši apzīmogotas vēstules, kuras uztur saiti starp viņu un radiņiem. Aut.)

Vispār ar dzīvi esmu apmierināts, — tā optimistiski savu dzīvesstāstu nobeidza Lubgina kungs un devās skatīties festivāla koncertu Rēzeknes kultūras namā.

Sandra Gerenovska, Rēzeknes biedrības priekšsēdētāja: «*Josifs ir mūsu cienī-*

jamais Goda biedrs, paraugs pārējiem ar savu nerimstošo gribu darboties nedzirdīgo sabiedrībā gan agrāk, spēka gados, gan tagad, kad varbūt šad tad veselības problēmas to kavē. Mēs viņu gaidām, jo Lubginam kungs vienmēr nāk pie mums klubā ar svaigām un interesantām ziņām, ar pilnu somu jaunumiem, ko bagātīgi dala visiem. Paldies viņam par to!»

Tikšanās Latgalē: Vai tu mani dzirdi? Atver savu sirdi!

Daiga Delle

Arī es tur biju – Rēzeknē, nedzirdīgo forumā — festivālā «Vai tu mani dzirdi?», kas notika 16.jūnijā Latgalē — ziilo ezeru zemē, Rēzeknē, kur lepnī slejas Māras piemineklis. Es jau sapratu, ka tas Latgalei ir kā Brīvības piemineklis. Savs! Latgales Māra — Latgales sargātāja.

Par to bija prieks...

Biju gatava, ka paši latgalieši būs tikpat stalti un lepnī, pat atturīgi pret svešiniekiem. Visas šīs iezīmes maniju, vien negaidīju, ka viņi būs tik atsaucīgi! Paldies latgaļu tautai par to! Man patika un manai ģimenei patika!

Prieks, ka mani dzirdīgie dēli apguvuši zīmju valodu, nu var bezmaz brīvi justies manā sabiedrībā. Koncertu skatījās ar interesi. Vēl maniju arī citas vietējās dzirdīgās atvasītes — prieks, ka tās nepalika mājās pie dzirdīgām omītēm, jo «tur nebūs ko darīt!», bet gan devās līdzī uz savu vecāku un viņu draugu kopā būšanas pasākumu, kas notiek tikai reizi gadā, kuram visi nopietni gatavojas, pat iztur konkursu, lai vispār varētu piedalīties.

Rezultātā ir gan skaists koncerts, gan

atkal tikšanās ar sen neredzētiem draugiem, klasesbiedriem. Galu galā tā ir skaista ekskursija katram, jo festivāls katru gadu notiek citā novadā.

Bija daudz jauniešu! Labi jutās gan veci, gan jauni! Un cilvēkiem šīs satikšanās ir vajadzīgas! Gluži kā īsti svētki, to man intervijās ne viens vien teica! Un vēl man teica, ka lietūs nevienu nav aizbaidījis! Arī prieks!

Vispirms — par Sandru

Pats koncerts sākās ar Rēzeknes saimnieces **Sandras Gerenovskas** dziesmu Rēzeknei. Par Sandru vispār būtu jāraksta at-

sevišķs stāsts. Nu nav no manas paaudzes man zināms vēl kāds tik stiprs cilvēks, kas spēj panākt, ka klubs kļūst tik populārs, apmeklēts, darbīgs. Cepuri nost! Nebūt nav vienkārši katru no mums pacietīgi uz klausīt, nomierināt, sniegt palīdzību! Nav viegli! Mēs paši zinām, cik šodien esam nervozi, pat asi...

Tāpēc visu cieņu rēzekniešu vadītājai Sandrai! Arī par to, ka ir drosme kāpt uz skatuves un ne tikai vadīt festivālu, bet arī melo-

deklamēt. Un Sandrai tas lieliski izdevās! Blakus man sēdēja vecākas kundzes — īstas latgalietes, un viņas man, svešiniecei, stāstīja, cik viņiem laba kluba vadītāja! Mēs diemžēl tik maz ikdienā sakām ko labu par otru. Un, ja saka labu tādā dienā, tad var redzēt, ka cilvēks ir svētku noskaņā!

Arī puīši dejo!

Tad nāca Rīgas skolēni no deju nometnes «Deja klusumā». Pirmais prieks par to, ka puīši arī dejo! Kaut daudzi skatītāji aizrādīja, ka nedzirdīgie spēj dejojot ko sarežģītāku, ka uzstāšanās bijusi gara, taču uzvedums sagatavots tikai 5 dienās — nometnes darbības laikā, un savu sirdi te tiešām ielikušas izcīlas skolotājas — dzirdīgas, ar skaisti apgūtu zīmju valodu. Bet galvenais — bērni dejoja ar prieku.

Alūksne savā uzvedumā parādīja help

(palīgā!) saucienus pēc enerģiskiem vīriešiem! Nu nevarot pasauli vadīt tikai enerģiskas sievietes!

Alias — romantisko dziedājumu par vēlo pilādzi izpildīja skaistā «Kopsoli» meitene Irīna Kristoforova un jauns izskatīgs puisis Rolands Barkāns. Dziedāja brīnišķīgi, priekšnesumā profesionāli iestudētas kustības mijās ar dabiskumu! Malači!

Rēzekne nāca ar pantomīmu «Pārpratums». Festivāla rīkotājus aiztikt neuzdrošinās!

Alsviķu jaunieši labi prezentēja melodziesmu «Topmodeles». Arī deju solī noslīpēti, un dejoja arī puīši!

«**Rītausma**» vienmēr priecē ar humorpilniem uzvedumiem! Šoreiz atkal ar kurioziem gadījumiem iz dzīves. Galvenajās lomās kā vienmēr Vita Kamare, Liena Čerepko un Stepanuka kungs.

Liepājnieki bija vistālāk braukuši un kuplā skaitā izrādīja muzikālu pasaku «Skopais kungs» ar īsu pamācību mīlēšanā — viņiem izdevās. Rozīnīte — jauna meitenīte, iesācēja uz skatuves. Tā arī palika neatminēta mikla: mūsējā vai kādas nedzirdīgas māmiņas dzirdīga atvasīte? Perfekts bija arī vecpuisis — Jaunzemja kungs. Man nez kāpēc likās, ka tieši viņš ir tas, kurš nekad negribēs kāpt uz skatuves, kaut dāmas lūgšus lūgšies, bet, redz, atkal kļūdijs! Patika nobeigums — novēlējums mums visiem: *ar Dieviņa palīdzību, visam cauri iet!*

Daudz humora

Efraima jauniešiem (pareizāk LNJO teātra trupai) pa ceļam autobusam radās neliela tehniska kļūme, tomēr viņi ar mazu kavēšanos bija klāt ar savu Pelnrušķīti — ar košiem tērpiem un daudz, daudz humora! Kā zāle smējās, kad Pelnrušķīti sameklēja nevis pēc pareizās korpītes, bet pēc dzirdes aparāta!!! Vakara gaitā uzzināju no pašiem aktieriem, ka šī ideja pasaulē noskatīta. Tad nu pie mums arī īstenota! Man gan bija saruna ar dzirdīgu māmiņu, kurai ir pieaugusi meita ar dzirdes traucējumiem — viņa nebija sapratusi parādīto. Skaidroju, ka tas taču mūsu ikdienas lietošanas priekšmets, šis apspēlētais dzirdes aparāts, un uzvedumā nav nekā aizvaiņojoša...Nepārspējams bija Ivars Kalniņš —

(attēlā — pa labi) labā feja!!! — nu aktieris kas aktieris! Kā jau īsts Ivars Kalniņš!

Zāle smējās arī par Daugavpils Jaun-

iesaukto! Tik precīzi atrādīti notikumi, kā izvirīties no dienesta! Interesanti, kurš Daugavpilij vienmēr sagādā tik komiskus skatus?

Atkal dziedāja **Alias** — šoreiz *Seksuālos čiekurus* izpildīja simpātiskā Daina Platece. Dziesmiņas vārdi un pati Daina vēl ilgi pēc tam palika atmiņā! Šajā melogrupā tik forši jaunieši! Ineses Immures atradumi? Viņa tos, tāpat kā Maestro Raimonds Pauls savus, izved tautiņās!

Pļaviņas mūs aicināja uzmanīties no negodīgiem galdniekiem! Lomās «galvenie» pļaviņieši — vīrieši. Nezināju, ka Osmaņa kungs labi jūtas ne tikai skaitļu pasaulē, bet arī uz skatuves!

Valmierieši — kā vienmēr īpaši un draudzīgi, un kuplā pulkā pasniedza mums pasaules kultūras bagātības, kas katrā valstī aktuālas un svarīgas. Informācija nevis no vēstures grāmatām norakstīta, bet iz dzīves ņemta. Ļoti interesanti un profesionāli veidots uzvedums.

Rēzekne vēlreiz kāpa uz skatuves — ar ieskatu Dzemdību nama ainās. Varēja just un redzēt: rēzeknieši — darboties gribosi jaučis. Mans ikšķis uz augšu!

Tiem, kuriem sirdis sāk pukstēt stiprāk, kad skan dziesmas, vēlreiz bija dota iespēja baudīt trijotnes — Rolanda, Dainas un Irīnas dziedājumu ar aicinājumu: *Sāksim visu no jauna!* Viņi, ja paši vien gribētu, varētu dziedāt privātās ballītēs, kāzās un

citos svētkos! Kam mums sveši dziedātāji, ja pašu vidū tik brīnišķīgi!

Un tad nāca Kuldīga ar festivāla naglu — uz skatuves kāpa 7 burvīgas dāmas un dejoja vēderdejas! Ar pašu Laimu Karlš-

trēmu (*attēlā — pa labi*) priekšgalā! Zāle vilņojās ovācijās.

Nobeigumā dziesma, kuras laikā visi dalībnieki uznāca uz skatuves un publika cēlās kājās. Kas tā bija? Protams, mūsu himna «Še, kur līgo priēžu meži».

Sekoja Lielais Paldies no LNS vadības Sandrai, klubu vadītājiem, pašdarbniekiem!

Un bija arī kas jauns — pirmoreiz tika piešķirtas īpašas balvas!

☆ par labāko sieviešu lomu — Ivaram Kalniņam;

☆ par labāko vīriešu lomu — Igoram Čaikam;

☆ par labāko kolektīvu — Kuldīgai. Nākamgad tiksimies Smiltēnē!

Mēs — no klusuma pasaules

Lietus brāzmas netraucēja visiem festivāla dalībniekiem un skatītājiem doties gājienā uz Latgales Iepnumu — Māras pieminekli, kur svētku organizatori nolika ziedus un palaida gaisā baltus balonus ar skrejlapām — vēstījumu pasaulei, ka esam nedzirdīgi un nākam pie sabiedrības no klusuma pasaules, ka protam dziedāt — zīmēs un aicinām pasauli ieklausīties, pievienoties: Vai tu mani dzirdi? Atver savu sirdi! (*skrejlapas teksts — zem foto*).

Pasākuma ietvaros sakarā ar projekta «Klusās rokas» noslēgumu notika preses konference ar reģiona mediju pārstāvju līdzdalību. Tā norisi filmēja Rēzeknes TV (*pārraidēs būs skatāmas LTV – 1 programmā 9.jūlijā un 13. augustā pl. 17. 45*).

No redakcijas. **Uzmanību!** Daigas Delles intervijas ar pasākuma dalībniekiem un vērotājiem varēsiet lasīt nākamajā numurā!

Materiāli sagatavoti EK Equal projekta «Klusās rokas» ietvaros. Par to saturu pilnībā atbild Latvijas Nedzirdīgo savienība, un tie nekādi neatspoguļo ES viedokli.

Festivāla noslēgums:

Un tagad — Lielais Paldies visiem, visiem...

Visi foto: **Valdis Krauklis**

Vai tu mani dzirdi?

☞ Mēs esam nedzirdīgi un nākam no klusuma pasaules.

☞ Mēs runājam ar rokām — zīmju valodā. Tajā mēs spējam pateikt to, ko tu izsaki skaņās un vārdos.

☞ Mēs mīlam dzīvi tāpat kā tu, un mēs tai šodien uzsmaidām ticībā — mūs pieņems, mūs sapratis.

☞ Mēs protam arī dziedāt — zīmēs. Un aicinām tevi — ieklausīties, pievienoties: Vai tu mani dzirdi? Atver savu sirdi!

Mēs sabiedrības daļa: Latvijas nedzirdīgie cilvēki.

P.S. Ja tavās rokās nonāks šis balons un tu vēlēšies uzzināt kaut ko tuvāk par saviem nedzirdīgajiem laikabiedriem, atsūti to ar savu adresi un tu saņemsi laikraksta «Kopsoli» brīvabonementu līdz 2007. gada beigām. Mūsu adrese: «Kopsoli», Elvīras iela 19, Rīga, LV— 1083.

No uzrunas sabiedrībai

Skola aicina: Absolventi tiksies Rēzeknē

Nedzirdīgo bērnu skola Latgalē dibināta 1923. gadā, un tās sākotnējais nosaukums bija Laizānu Valsts kurlmēmo skola, kas gadu gaitā pārdzīvoja dažādas izmaiņas.

Lielākā no tām tapa 1956. gada 15. novembrī, kad Rēzeknē nedzirdīgajiem bērniem tika vērtas durvis tikko celtā īstā gaismas pilī.

Pēc tam vairākkārt mainījies skolas nosaukums: Laizānu Valsts kurlmēmo skola, Rēzeknes Nedzirdīgo bērnu internātskola, Rēzeknes speciālā internātskola

bērniem ar smagiem valodas traucējumiem, Rēzeknes logopēdiskā internātpamatskola.

Kopš 2003. gada nedzirdīgie audzēkņi vairs nemācās šajā skolā.

Bet esmu pārliecināta, ka nedzirdīgiem skolas absolventiem gribas satīkties ar bijušajiem klasesbiedriem, skolotājiem, audzinātājiem. Iepriekšējā tikšanās reizē 2002. gadā norunājām satīkties pēc 5 gadiem. Nu tie ir pagājuši... Pa šiem gadiem vēl arī daži skolotāji aizgājuši mūžībā.

Īstais laiks tikties atkal! ☺☺☺

Mums raksta

Labdien, Kopsolī! Jaunākajā avīzītē ieraudzīju rubriku «KS pastā: Jūs jau tājāt, mēs atbildam». Tā man ļoti iepatikās, tādēļ nolēmu uzrakstīt.

Gribētos jūs paslavēt, ka jau tik ilgi pastāvat un stāstāt par nedzirdīgo dzīvi. Tas mani ļoti priecē. Bet gribētos, lai šajā avīzītē rakstītu mazliet vairāk ne tikai par jauniešiem, bezdarbniekiem un viņu izaugsmes iespējām, bet arī par tiem, kuri dzīvo ārpus Latvijas robežām: kādas aktivitātes un pasākumi notiek tur pie

viņiem. Varbūt LNS var izstrādāt kādus projektus un izdibināt kontaktus sadarbībai ar ārzemju vecajiem ļaudīm tāpat, kā tas notiek ar jauniešiem. Arī pensionāri gribētu kaut kur iesaistīties. Ļoti priecāšos, ja vēl kaut kā manas idejas tiks papildinātas un ņemtas vērā.

Novēlam jums vēl ilgi turēties un darboties, būt spējīgiem vākt kopā un mums nodrošināt dažādu informāciju, lai mūsu dzīve nebūtu tik vienmuļa.

Ar cieņu, Smiltenes pensionāri.

Tiekamies rudenī!

Līgo vasara visā Latvijā! Līgo mūsu Nedzirdīgo Savienība! Līgo katra ģimene, kaimiņi un draugi! Ir sākusies skaista vasara, jo zemes darbi it kā paveikti un jau notiesātas jaukā zemesenes, protams, arī salātus, redīsus, lociņus no sava dārza vai tirgus esam nogaršojuši.

☼ Vai zināt? Lai veselība ziemas periodā saglabātos, katram jānoēd 4 kg zemeņu.

☼ Vai zināt arī to, ka katru dienu jā-

apēd viens ābols. Tas teikts izsenis, bet nesen kādā brošūrā lasīju: «Dienā jāapēd divi āboli.» Nu, laiks mainās, domas un padomi arī. Cienījamie zemes kopēji, ģimenes dārziņu saimnieki! Vēlreiz aicinu jūs — rudenī, oktobrī vai novembrī «Rītausmā» pie kafijas galdiņa sapulcēsieties un parunāsimies par paveikto! Tā būtu laba savstarpējās pieredzes apmaiņa, lai raža mūsu laukos un dārzos katru gadu taptu bagātāka! Lai šī tikšanās būtu pirmā, bet ne pēdējā!

Daina Zvanītāja

Kopsolī aicina!

Vai vēlaties iepazīt darbu redakcijā, uzzināt, kā top laikraksts «Kopsolī»? Aicinām piedalīties

brīvprātīgo korespondentu viendienas vasaras semināra 9. augustā.

Pieteikšanās līdz 30. jūlijam redakcijā. Laipni lūdzam! Par vietu un laiku paziņosim atsevišķi tiem, kas pieteiksies.

Uzmanību!

Rēzeknes TV veidotie raidījumi par LNS festivālu būs redzami LTV – I programmā 9. jūlijā un 13. augustā pl. 17. 45 (raidījuma «Kopā» vietā.)

Vērojiet visi – kas tur bija un arī nebija!

Paziņojums

Valmieras RB biedriem

Valmieras biedrība savu **sešdesmitgadi** atzīmē

27. jūlijā pl. 17. biedrības klubā.

Mīļi sveicam

Ļoti savaicīgs un sirsnīgs sveiciens visiem topošajiem jubilāriem, kas svinēs savas apaļās gadskārtas augustā! Augusts ir mēnesis, kad druvās un dārzos nobriest jaunā raža, kas ieliksмо gan to kopējus, gan visus citus, kas šos augļus lieto.

Arī jūsu dzīves dārzā jau nobriedusi mūža raža. Lai tā vēl ilgi, ilgi priecē jūs un visus ap jums — radus, draugus, laikabiedrus. Lai jūsu mūža dārzā uzreiz skaistākie ziedi — visu dzīves ieceru piepildījums!

85

27. VIII Maiga Dreiziņš, Liepājas

80

10. VIII Antons Stapkēvičs, Daugavpils

65

9. VIII Olga Lence, Rīgas

60

25. VIII Juris Ozoliņš, Kuldīgas

biedrība

Īpašais sveiciens

Helēnai Klapotei

Dzīve ir dīvainā, lai kā uz to raudzītos. Mēdz teikt, ka tā ir ceļojums. Bet uz kuriem? Atrodi savu īsto ceļu dzīvē un dodies galvu reibinošā ceļojumā!

Lielajā dzīves jubilejā sveic galda tenisisti, ieskaitot veterānus un bijušās volejbolistes

Līdzjūtība

Mēs klusi paliekam šajā krastā, Vēji šalkos un mierinās mūs.

Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē, Vienmēr mums atmiņā būs.

Skumjās noliecām galvas, mūsu biedrības biedram

EDUARDAM ŠUKLAJAM

(1938.19.12 — 2007.18.06)

mūžībā aizejot, un izsakām līdzjūtību tuviniekiem.

Liepājas biedrība

Galvanā redaktore: Ilze Kopmane
Datormakets: Irīna Kristoforova

Pasaki labu vārdu, lai vairāk prieka staigā pa zemi.

Atvainājumu laiciņš!
Nākamais numurs 25. augustā

Liels notikums Rēzeknē: festivāls!

Uz jautājumiem atbild festivāla dalībnieki

1. Kā jūs domājat, vai festivāls bija izdevies? Kas patika visvairāk? Varbūt kaut kas arī nepatika?

2. Varbūt jums ir kādi ierosinājumi, kā nākamos festivālus organizēt vēl labāk?

3. Vai jūs pats esat pašdarbnieks? Ja esat, pastāstiet, lūdzu, par to! Ja neesat, tad kāpēc?

4. Vai izjūtat lepnumu, ka piederat pie Latvijas Nedzirdīgo savienības, kas spēj organizēt tik plaša mēroga pasākumus? Vai tas ceļ jūsu pašapziņu, lepnumu?

5. Ko jūs ieteiktu tiem nedzirdīgajiem, kuri par pašdarbību neinteresējas un festivālā nepiedalījās?

Jānis Martinsons, no Valmieras:

1. Visumā esmu apmierināts. Visvairāk patika daugavpīliešu, kuldīdznieku un rēzekniešu priekšnesumi.

Daži trūkumi: apgaismojums nebija labs, mūzika par vāju un uz mazās skatuves apgrozīties grūti.

2. Vēlētos nākamos festivālus redzēt vēl krāsainākus un daudzveidīgākus pasākumu ziņā, lai cilvēkiem būtu arvien interesantāk skatīties.

3. Pats labprāt spēlēju visādas lomas uzvedumos, visi jau mani pazīst un vē-rojuši uz skatuves.

4. Jā, tiešām izjūtu lepnumu par to, ka piederu pie nedzirdīgo saimes. Būtu vēl labāk, ja uz šo festivālu būtu saaicināti viesi no ārzemēm, tad mūsu pulks būtu vēl koplāks. Un visiem būtu vēl interesantāk.

5. Patiešām ir arī tādi nedzirdīgie, kurus pasākumi neinteresē, bet viņi ir atbraukuši plāpāt savā starpā un traucē citiem skatīties. Tādiem iesaku padomāt par to, ka pārējiem tas, kas notiek uz skatuves, ir interesanti, tāpēc šiem plāpātājiem vispār nevajadzētu uzturēties skatītāju zālē. Ja nepatīk koncerts, lai sēž mājās, uzņem tur savus draugus un izrunājas, cik tik.

Par nedzirdīgo pašdarbības mākslu domājot

Saruna ar LNS viceprezidenti Marutu Piternieci

«Lietus nespēja izjaukt mūsu svinīgo gājieni uz Māras pieminekli...»

□ Vai jūs varat vispārējos vilcienos pastāstīt, kā notika gatavošanās festivālam, vai reģionālās biedrības izrādīja atsaucību, radās jauni priekšnesumi?

Festivāls Rēzeknē, 16. jūnijā, parādīja, ko paveikušas mūsu biedrības gada laikā. Visi bija sagatavojuši jauniestudējumus, izņemot vienu. Jāatzīst, ka biedrības patiešām aktīvi gatavojās šim festivālam, un vairākas no tām patīkami pārsteidza ar savu darba rezultātu. Piemēram, kuldīdznieces bija izdomājušas pavisam oriģinālu koncertnumuru, internetā noskatījušas tērpus, pašas uzšuvušas... Apšveicams entuziasms! Arī Valmierai iestudējumā bija oriģinālas iezīmes. Vēlreiz paldies visām biedrībām, jo tās labi strādāja savu iespēju robežās. Visi taču zinām, ka biedrībās arī iespējas dažādas.

□ Vai biedrībās ir savi režisori, kuri palīdz iestudēt priekšnesumus?

Nē, reģionos to nav. Režisoriem būtu jāmaksā, bet galvenā problēma ir tā, ka parastie režisori neder nedzirdīgo

iestudējumu veidošanai. Jo pilnīgi atšķiras tas, kā tiek veidots raidījums dzirdīgai publikai un kā nedzirdīgai. Režisors varētu būt tikai tāds cilvēks, kurš pārzina nedzirdīgo kultūras specifiku, psiholoģiju, uz-tveri.

□ Vai tāda režisore nevarētu būt Marika Antonova, kura nesen pabeidza nedzirdīgo teātra skolu Čehijā?

Jā, viņa tāda varētu būt. Bet viņa turpina augstāka līmeņa studijas Čehijā, un nav zināms, ko darīs pēc tām.

□ Vai festivāla sagatavošanas gaitā radās kādas problēmas, vai iesaistītie cilvēki tika galā ar visiem darbiem? Vai pašvaldības kaut kā palīdzēja saviem vietējiem pašdarbniekiem?

Paldies pašvaldībām, tās mūs atbalsta. Rēzeknes pašvaldībai īpaši liels paldies, jo atvēlēja kultūras namu bez maksas, tāpat nodrošināja savu skatuves aprīkojumu un arī tehnisko komandu. Dažiem mūsējiem nepatika apgaismojums, arī mūzika esot bijusi pārāk klusa, bet mēs to visu saņēmām bez maksas, un dāvinātam zirgam zobos neskatās. Šogad mūs pirmo reizi atbalstīja Jelgavas pašvaldība, piešķirot bezmaksas transportu vietējai nedzirdīgo grupai uz festivālu. Arī visur citur izjutām pašvaldību atbalstu. Tāpēc bija vieglāk visu noorganizēt pienācīgā līmenī. Rēzeknē uz vietas visus festivāla praktiskos sagatavošanas darbus ļoti labi paveica Sandra Gerenovska ar savu

Aizkustinātais prezidents

Uz Māras pieminekli!

Ainārs Osmanis, no Pļaviņām:

1. Domāju, ka festivāls noritēja veiksmīgi. Vislabākais bija Kuldīgas pašdarbnieku jaunā mūzikas un kustību izpausmes veida pieteikums — vēderdejas.

2. Šobrīd man nav ideju par turpmāko festivālu norisi, par to varbūt jājautā skatītājiem, nevis dalībniekiem.

3. Mums Pļaviņās grūti piesaistīt pašdarbniekus, tādēļ pats rādu paraugu, ka ir iespējams to darīt — darboties uz skatuves sev un citiem par prieku.

4. Nedomāju, ka man būtu īpaši ar kaut ko jālepojas... Vienkārši esmu kopā ar savējiem, kad vien tas iespējams. Šis pasākums tādu iespēju dod.

5. Nevienam nevar neko īpaši ieteikt — cilvēkus nevar tā vienkārši izmainīt. Te galvenais, domāju, visi mūsu ļaudis regulāri jānodrošina ar informāciju par biedrības organizētajiem pasākumiem, lai izvēlas sev tīkamākos, lai nāk un skatās, — kas zina, varbūt iepatiksies un sāks arī paši kaut kur piedalīties.

Nadežda Jefremova, Valmiera

1. Festivāls bija tikai daļēji izdevies, jo, pēc manām domām, mūzika nebija pietiekoši skaļa, apgaismojums varēja būt labāks, bija arī daudz neprofesionālu sniegumu. Daži vērojumi: Alsviķu skolas audzēkņu melodeklamācija nebija īsti atbilstoša dziesmas tekstam; «Rītausmas» jauniešu deju kolektīvam pietrūka saskaņotības kustībās; alūksniešu uzvedums bija pārāk līdzīgs tam, ko pagājušajā gadā parādīja daugavpīlieši. Man liels prieks par Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācijas uzvedumu «Pelnušķīte». Paldies arī daugavpīj un skaistajām Kuldīgas dāmām!

2. Vajag regulāri apmeklēt mēģinājumus, lai sanāktu kvalitatīva uzstāšanās. Tas ir ļoti svarīgi! Būtu labi, ja par mūsu pasākumiem paziņotu arī plašākai publikai visā Latvijā, piemēram, pa radio, TV.

3. Pati esmu pašdarbiece. Man patīk uzstāties mūzikas pavadībā un pat spēlēt teātri mūzikas pavadībā, jo tā man vieglāk atklāties. Tāpēc lomas «Šveikā» un «Tobago» man ir vismīļākās.

4. Jā, esmu lepna! Bet būtu vēl laimīgāka, ja kādreiz mūsu gājiens notiktu uz Brīvības pieminekli Rīgā.

5. To jauniešu, kuri neinteresējas par pašdarbību, man patiešām ļoti žēl, jo viņi nezina, ko zaudē. Es nekad negribētu zaudēt tās emocijas, prieku, ko gūstu, piedaloties dažādos pasākumos. Es vēlētos, lai dažādās biedrības aktivitātēs iesaistītos vairāk vārdzirdīgo un nedzirdīgo jauniešu, tas padarītu viņu dzīvi un šos pasākumus interesantākus!

komandu.

□ Ko vari teikt par mākslinieciskās pašdarbības līmeni vispār Latvijā? Vai tas ir celies vai krities?

Nevarētu teikt, ka krities, tas turas apmēram tādā pašā līmenī. Citā biedrībā tas ir augstāks, citā zemāks, tas atkarīgs no pašiem cilvēkiem un no tā, cik centīgi strādā mēģinājumos. Man šķiet, uz šo festivālu vairāk varēja pastrādāt liepājnieki. Centīgākie gluži pelnīti gūst arī vairāk aplausu un balvu. Visi priekšnesumi biedrībās tiek sagatavoti simtprocentīgi ar pašu izdomu, pašu spēkiem un pašu iespējām. Ja to ņem vērā, tad ir jāatzīst, ka mūsu pašdarbnieku līmenis ir ļoti labs!

□ Un kā ar cilvēkiem? Vai jaunieši nāk uz pašdarbību? Tiek iesaistīti jauni cilvēki?

Cilvēki ir! Arī iesaistījušos cilvēku skaits aptuveni līdzīgs kā agrāk. Arī jaunieši nāk. Ir jauniešu deju kolektīvs «Rītausmā», arī biedrībās viņi darbojas diezgan aktīvi, ja vien viņus ieinteresē un uztur šo interesi, aicina uz mēģinājumiem, atgādina... Lielākā problēma varētu būt

Laimīgais noslēgums:
LNS himna izskanējusi. Visi apmierināti.

Atbild Valters Ābele no Rēzeknes

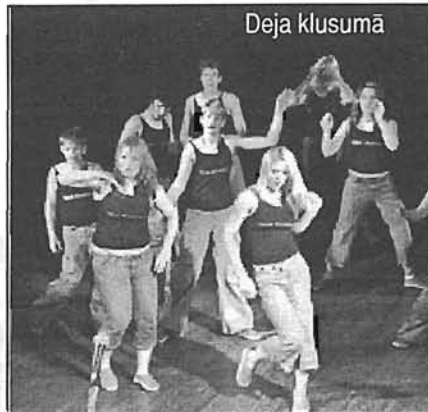
Kā jums kā vietējam, rēzekniešiem, patika festivāls jūsu pilsētā?

Protams, man kā vietējam iedzīvotājam festivāls bija liels un krāšņs pasākums. Tā vispār bija ļoti laba iespēja mums, nedzirdīgiem, satikt vienam otru, apjautāties, kas mainījies pa šo laiku, kopš pēdējo reizi tikāmies. Ļoti patīk pašdarbnieku uzstāšanās. Šoreiz īpaši pārsteidza Kuldīgas reģionālās biedrības pašdarbnieces ar savu skaisto uzstāšanos. Patika Valmieras biedrības pašdarbnieku teātris. Paldies viņiem!

Ko vajadzētu uzlabot, mainīt vai ieviest no jauna šāda mēroga pasākumos?

Neko mainīt nevajag! Man viss patika tā, kā bija. Nevaru iedomāties kaut kādus jauninājumus, var iznākt sliktāk, labāk ne!

Deja klusumā

tāda, ka pamazām aizvien vairāk nedzirdīgo strādā. Līdz ar to viņiem atliek mazāk laika un spēka pašdarbībai. Ir grūti darbā nogurušus cilvēkus pierunāt brīvdienās nākt uz mēģinājumiem... Un tomēr nāk! Agrāk, kad bija vairāk nedzirdīgo bezdarbnieku, viņus pierunāt nevarējām, viņiem bija garlaicīgi un ar prieku skrēja uz mēģinājumiem.

□ Nadežda Jefremova no Valmieras izteica vēlmi, lai kādreiz gājiens notiktu uz brīvības pieminekli Rīgā. Vai tas ir neiespējami?

Varētu mēģināt.

□ Kāda situācija ar teātri? Kāpēc festivālā neparādīja kādu teātra iestudējumu? Vai tādu nav?

Festivālā bija ierobežots laiks, katram priekšnesumam tika dotas 20 minūtes. Teātra iestudējumam ir cita pieeja, tas prasa daudz vairāk laika. Mēs esam uzaicināti uz Lietuvas nedzirdīgo teātra festivālu, taču tas notiks tikai tad, ja lietuviešiem piešķirs naudu šim projektam. Tā nu gaidām.

Šāds teātra festivāls būtu īstā vieta, kur parādīt mūsu teātra grupas līmeni.

Vai pats piedalies kādā pašdarbības pulciņā?

Nē, es nemaz nevaru piedalīties, jo man ir slihta veselība.

Bet, ja varētu, tad piedalītos? Kādā jomā gribētu, kas patīk visvairāk?

Vislabprātāk pats dziedātu vai dejotu. Jā, tas man patīktu...

Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts budžeta finansētā, Sabiedrības integrācijas fonda administrējamā Latvijas Nedzirdīgo savienības projektā «I+I (Integrācija ir informācija plus izglītošana)» materiāli sagatavoti ar ES finansiālu atbalstu

Par to saturu pilnībā atbild Latvijas Nedzirdīgo savienība, un tie nekādā ziņā neatspoguļo ES viedokli.

Atbildīgais par ziņu lapas saturu: Zigmārs Ungurs.

Izdevumu tehniski sagatavoja: laikraksts «Kopsoli».